

SARGIS GAREGIN PETROSYAN
Doctor of History
Leninakan (Gyumri), Arm. SSR, 14 January, 1942
Tel/mob: (093)621-741
E-mail: vahe1996@mail.ru

EDUCATION:

1949-1959

Gyumri secondary school No. 1 after Al. Shirvanzade.
Yerevan State University, Faculty of Philology, Department of Oriental Languages and Literature. (Diploma HN926751 with honours).

1962-1967

1968-1971

Post-graduate studies at the Institute of Oriental Studies of the Academy of Sciences of the Armenian SSR.

SCIENTIFIC DEGREES:

March 18.1981

Doctor of History

Institute of History of the Academy of Sciences of the Armenian SSR, Ph.D. thesis: "Relationships of the Arshakids and Romans with the North Caucasian tribes and Armenia (I century AD)" (Diploma NI-T004878). Academy of Sciences of the Armenian SSR.

March 05.2002

Institute of History of the National Academy of Sciences RA, Doctoral thesis: "The Social Estates and Manifestation of Principle of the Three-Estate Society in Ancient and Early Medieval Armenia" (Diploma FN00389).

ACADEMIC DEGREE:

February 28.1991

Associate professor

Associate professor. USSR. The Higher Attestation Commission (diploma ДИПN034171).

PROFESSIONAL EXPERIENCE:

1971-1973

Teacher of history.

1973-2018

Lecturer, Gyumri State Pedagogical Institute after M. Nalbandyan (now the "Shirak State University after M. Nalbandyan" Foundation).

1980-1983

"Kumayri Historical and architectural museum-reserve", vice director for scientific work.

1996 – 2006

Dean of the Faculty of History and Philology of the Gyumri State Pedagogical Institute after M. Nalbandyan.

1997-present

Lead Researcher, NAS RA Shirak Center for Armenological Studies.

SCIENTIFIC INTERESTS: Ancient History, Spiritual Culture of Armenia and Eastern countries.

MEMBERSHIP:

1998-present Member of the editorial board of the periodical collection "Scientific Works" (Shirak Center for Armenological Studies of NAS RA).

2022- present Member of the editorial board of the periodical collection "Scientific proceedings" ("Shirak State University after M. Nalbandyan").

AWARDS:

2007 Gratitude of Honour given by the president of NAS RA.

2014 Gold medal of the Prime Minister of the Republic of Armenia.

2017 Gratitude of Honour given by the president of NAS RA.

2018 Gold medal of the Foundation "Shirak State University after M. Nalbandyan".

2022 Gratitude of Honour given by the president of NAS RA.

PUBLISHED WORKS: 2 monographs, 145 scientific articles

KNOWLEDGE OF LANGUAGES: Armenian, Russian, English, Persian.

PUBLISHED WORKS:

MONOGRAPHS

1. Պետրոսյան Ս., «Դասերը և եռադասության դրսևորումները հին Հայաստանում», ՀՀ ԳԱԱ ՊԻ, Երևան, 2006: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/menagrutiunner/document/014.pdf>
2. Պետրոսյան Ս., «Հայոց մեհենագրության ակունքներում», Գյումրի, Դպիր հրատ., 2008: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/menagrutiunner/documents/004.pdf>

ARTICLES

1. Պետրոսյան Ս., Փայտակարանը և Պարսպատունիքը մ.թ. 1-ին դարի երրորդ քառորդում, «ՊԲՀ», 1975, թիվ 2, էջ 167-182: <https://arar.sci.am/dlibra/publication/189577/-edition/172160/content>
2. Պետրոսյան Ս., «Սասնա ծառերի» երեք եղբայրները և նրանց վիպասանական գուգահեռները, ԼՀԳ, 1975, թիվ 9, էջ 71-77: <https://arar.sci.am/dlibra/publication/39107/-edition/35087/content>
3. Պետրոսյան Ս., Դահական ցեղերը Կասպից ծովից հարավարևմուտք ընկած շրջաններում, ԼՀԳ, 1976, թիվ 1, էջ 91-97: <https://arar.sci.am/dlibra/publication/39124/-edition/35101/content>

4. Պետրոսյան Ս., Մերձսևանյան ցեղերի միությունը Հայկական լեռնաշխարհի հյուսիսարևելքում (մ.թ.ա. 6-5-րդ դդ.), ՊԲՀ, 1976, թիվ 1, էջ 187-198: <https://arar.sci.am/dlibra/publication/189683/edition/172257/content>
5. Պետրոսյան Ս., «Գարգարացոց դաշտի» տեղադրությունը, ԼՀԳ, 1976, թիվ 7, էջ 67-76: <https://arar.sci.am/dlibra/publication/39266/edition/35225/content>
6. Պետրոսյան Ս., Թրակա-կիմերական ցեղերի միությունները Հայկական լեռնաշխարհում, ՊԲՀ, 1977, թիվ 1, էջ 207-220: <https://arar.sci.am/dlibra/publication/189824/edition/172387/content>
7. Պետրոսյան Ս., Հին թրակյան էթնիկական տարրը հնագույն Վանանդում, ԼՀԳ, 1977, թիվ 8, էջ 32-41: <https://arar.sci.am/dlibra/publication/39462/edition/35394/content>
8. Պետրոսյան Ս., Թրակա-կիմերական էթնիկական տարրը Արաքսի ստորին հոսանքի շրջանում, ՊԲՀ, 1979, թիվ 1, էջ 189-203: <https://arar.sci.am/dlibra/publication/190085/edition/172628/content>
9. Պետրոսյան Ս., Մեծ Հայքի հյուսիս-արևմտյան և հյուսիսային հարևանները հայ-հռոմեական փոխհարաբերությունների ոլորտում, ԼՀԳ, 1979, թիվ 4, էջ 57-67: <https://arar.sci.am/dlibra/publication/39788/edition/35678/content>
10. Պետրոսյան Ս., Հին Մարաստանի տարածքի երրորդ էթնիկական տարրի մասին, ՊԲՀ, 1979, թիվ 4, էջ 46-58: <https://arar.sci.am/dlibra/publication/190194/edition/172731/content>
11. Պետրոսյան Ս., «Շարայի ցեղամիությունը» Հայկական լեռնաշխարհի հյուսիսարևելքում, ԼՀԳ, 1979, թիվ 12, էջ 65-75: <https://arar.sci.am/dlibra/publication/39736/edition/35632/content>
12. Պետրոսյան Ս., «Վահագնի երգի» ակրոստիքոսների վերականգնման և վերծանման փորձ, ԼՀԳ, 1981, թիվ 4, էջ 78-88: <https://arar.sci.am/dlibra/publication/40189/edition/36029/content>
13. Պետրոսյան Ս., Հացագգիների մշակության և պաշտամունքի արտացոլումը Շարայի ավանդազրույցում, ՊԲՀ, 1981, թիվ 3, էջ 187-204: <https://arar.sci.am/dlibra/publication/190460/edition/172979/content>
14. Պետրոսյան Ս., «Շիրակյա ամբարք»-ի շուրջ, ԼՀԳ, 1982, թիվ 8, էջ 73-79: <https://arar.sci.am/dlibra/publication/40455/edition/36262/content>
15. Պետրոսյան Ս., Դադարշիշի գորաբանակի նահանջի երթուղին, ՊԲՀ, 1982, թիվ 3, էջ 151-164: <https://arar.sci.am/dlibra/publication/190600/edition/173108/content>
16. Պետրոսյան Ս., «Ասպետ» տիտղոսի և «ասպետություն» գործակալության նախնական բնույթի պարզաբանման փորձ, ԼՀԳ, 1983, թիվ 4, էջ 77-85: <https://arar.sci.am/dlibra/publication/40581/edition/36371/content>
17. Պետրոսյան Ս., Սարդուրի 2-րդի անդրսևանյան արշավանքի երթուղու շուրջ, ՊԲՀ, 1984, թիվ 2, էջ 175-182: <https://arar.sci.am/dlibra/publication/190829/edition/173319/content>
18. Петросян С., Древнейшие названия Черного моря, озер Урмия и Ван в свете мифологических представлений древний армян, ԼՀԳ, 1986, թիվ 4, էջ 53-64: <https://arar.sci.am/dlibra/publication/41170/edition/36885/content>
19. Պետրոսյան Ս., «Սասնա ծռերի» Օղան-Տողանի ծագման շուրջ, ՊԲՀ, 1986, թիվ 3, էջ 195-200: <https://arar.sci.am/dlibra/publication/191120/edition/173590/content>
20. Петросян С., Племенной союз Хайаса – Аззи в системе двоичных противопоставлений, ԼՀԳ, 1987, թիվ 3, էջ 77-87: <https://arar.sci.am/dlibra/publication/41358/edition/37050/content>

21. Պետրոսյան Ս., Երկգույն - երկհարկ տիեզերքի մասին առասպելաբանական պատկերացումը Հայկական լեռնաշխարհում, ԼՀԳ, 1991, թիվ 2, էջ 126-131: <https://arar.sci.am/dlibra/publication/42093/edition/37693/content>
22. Պետրոսյան Ս., Գյումրիի պեղածո գոտու բեկորի զարդանախշերի շուրջ, ՇՊՄԺ, Հանրապետական առաջին գիտաժողովի զեկուցումների թեզիսներ, Գյումրի, 1994, էջ 30-32:
23. Պետրոսյան Ս., Նախնական Ուրարտուի գլխավոր աստծու հարցի շուրջը, «Գյումրիի Ս. Նալբանդյանի անվան պետական մանկավարժական ինստիտուտի գիտական աշխատությունների ժողովածու», 2, Գյումրի, 1994, էջ 226-231:
24. Պետրոսյան Ս., Երեք դասերը և եռյակ բնակավայրերը հին Հայաստանում, ՀՀ քաղաքաշինության նախարարության հայ ճարտարապետության ազգային թանգարան. Տարեգիրք 1994, Երևան, 1995, էջ 14-17:
25. Պետրոսյան Ս., Արջի և եղջերվի հակադրամիասնական պաշտամունքի արտացոլումը հնագույն Շիրակի տեղանուններում, ՇՊՄԺ, Հանրապետական երկրորդ գիտաժողովի զեկուցումների թեզիսներ, Գյումրի, 1996, էջ 45-46:
26. Պետրոսյան Ս., Հայ-հնդկական և հայ-աստվածաշնչային մի զուգահեռ, «ԳՊՄԻ գիտական աշխատությունների ժողովածու», 2, Գյումրի, 1996, էջ 137-138:
27. Պետրոսյան Ս., Հայկի հողագործ, զինվոր և քուրմ որդիները, «ԳՊՄԻ գիտական աշխատությունների ժողովածու», 2, Գյումրի, 1996, էջ 139-143:
28. Պետրոսյան Ս., Ջրի պաշտամունքի արտացոլումը հ.-ե. *sna- արմատով կազմված բառերում և դիցանուններում «ԳՊՄԻ գիտական աշխատությունների ժողովածու», 2, Գյումրի, 1996, էջ 133-136: (Ծ. Պետրոսյանի համահեղինակությամբ)
29. Պետրոսյան Ս., Հին հայոց եռամասն ամսվա խորհուրդը, «Հանդես ամսօրեայ», Վիեննա, 1996, էջ 420-439: [http://tert.nla.am/archive/NLA%20AMSAGIR/Handesamsorya/1996\(1-12\).pdf](http://tert.nla.am/archive/NLA%20AMSAGIR/Handesamsorya/1996(1-12).pdf)
30. Պետրոսյան Ս., «Եղջերավոր-գիշատիչ» հակադրամիասնական պաշտամունքի արտացոլումը Նաիրյան մի քանի տեղանուններում, «Հայ ժողովրդական մշակույթը», ՀՀ ԳԱԱ ՀԱԻ հանրապետական գիտական նստաշրջան, 9, Զեկուցումների հիմնադրույթներ, Երևան, 1997, էջ 48-49:
31. Պետրոսյան Ս., Արեգակի առասպելաբանական ըմբռնման արտացոլումը Թումանյանի և Չարենցի երկերում, «Չարենցյան ընթերցումներ Գյումրիում», Գիտական զեկուցումների ժողովածու, Երևան 1997, էջ 108-122:
32. Պետրոսյան Ս., Խալդիի և գինու պաշտամունքի շուրջ, «Հանդես ամսօրեայ», Վիեննա, 1997, 1-12, էջ 253-276: [http://tert.nla.am/archive/NLA%20AMSAGIR/Handesamsorya/1997\(1-12\).pdf](http://tert.nla.am/archive/NLA%20AMSAGIR/Handesamsorya/1997(1-12).pdf)
33. Պետրոսյան Ս., Պետրոսյան Ծ., «Ամպ/ձի» և «գետ/ձի» առասպելաբանական կապի մի քանի դրսևորումներ, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀԿ «Գիտական աշխատություններ», հ. 1, Գյումրի, 1998, էջ 63-75: <https://arar.sci.am/dlibra/publication/216562/edition/197273/content>
34. Պետրոսյան Ս., Պետրոսյան Ծ., Պետրոսյան Լ., «Ջրերի գավակի» պաշտամունքի արտացոլումը սեպագրային մի քանի տեղանուններում, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀԿ «Գիտական աշխատություններ», հ. 1, Գյումրի, 1998, էջ 76-83: <https://arar.sci.am/dlibra/publication/216566/edition/197277/content>
35. Պետրոսյան Ս., IRDANIU(NI) բնակավայրի տեղադրության և անվան ստուգաբանության շուրջ, ՇՊՄԺ հանրապետական 3-րդ գիտաժողովի զեկուցումների հիմնադրույթներ, Գյումրի, 1998, էջ 18-20:

36. Պետրոսյան Ս., Պետրոսյան Ծ., Խուռիական մի առասպելի հնդեվրոպական բաղադրատարրը, ՇՊՄԺ հանրապետական 3-րդ գիտաժողովի զեկուցումների հիմնադրույթներ, Գյումրի, 1998, էջ 8-9:
37. Պետրոսյան Ս., Երեք դասերը և Ազա երկրի քաղաքների եռյակը, «ԳՊՄԻ գիտական աշխատությունների ժողովածու», Գյումրի, 1999, էջ 16-17:
38. Պետրոսյան Ս., Պետրոսյան Լ., Պատմական իրականության արտացոլումը հնագույն Վանանդի մի քանի տեղանուններում, «ԳՊՄԻ գիտական աշխատությունների ժողովածու», Գյումրի, 1999, էջ 14-15:
39. Պետրոսյան Ս., Պետրոսյան Լ., Եռյակ բնակավայրերի համակարգը հին Հայաստանում և Ռուսիայում, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», հատոր 2, Գյումրի, 1999, էջ 132-143:
<https://arar.sci.am/dlibra/publication/216600/edition/197306/content>
40. Պետրոսյան Ս., Պետրոսյան Ծ., Չաստվածների մի եռյակի վիպական զուգահեռները և դրանց նախատիպերը, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ «Գիտական աշխատություններ», հատոր 2, Գյումրի, 1999, էջ 148-159:
<https://arar.sci.am/dlibra/publication/216602/edition/197308/content>
41. Պետրոսյան Ս., Գնունի նախարարական տոհմի և զինու պաշտամունքի շուրջ, ՊԲՀ, 1999, թիվ 2-3, էջ 175-189:
<https://arar.sci.am/dlibra/publication/192182/edition/174575/content>
42. Պետրոսյան Ս., Հասարակության եռադասության սկզբունքի դրսևորումները Երվանդունյաց Հայաստանում (մատենագրական տվյալների համադրման փորձ), ՊԲՀ, 2000, թիվ 2, էջ 160-176:
<https://arar.sci.am/dlibra/publication/192264/edition/174653/content>
43. Պետրոսյան Ս., Ազգակից երեք նախարարական տոհմերը եռադասության տեսանկյունից, «Երևանի պետական համալսարանի 80-ամյակին նվիրված Շիրակի մարզի գիտաժողովի (մայիս 18-20, Գյումրի, 1999) նյութերի ժողովածու», Երևան, 2000, էջ 114-122:
44. Պետրոսյան Ս., Վարձ պաշտամունքային տերմինի և Վարձ//Վարձայ անձնանվան շուրջ, ՇՊՄԺ հանրապետական 4-րդ գիտաժողովի զեկուցումների հիմնադրույթներ, Գյումրի, 2000, էջ 42-44:
45. Պետրոսյան Ս., Պետրոսյան Ծ., Հին Շիրակի երեք նախարարական տոհմերը եռադասության տեսանկյունից, ՇՊՄԺ հանրապետական 4-րդ գիտաժողովի զեկուցումների հիմնադրույթներ, Գյումրի, 2000, էջ 12-13:
46. Պետրոսյան Ս., Պետրոսյան Լ., Տիգնիս ամրոցի դերը համալիր շինությունների եռակույում, ՇՊՄԺ հանրապետական 4-րդ գիտաժողովի զեկուցումների հիմնադրույթներ, Գյումրի, 2000, էջ 30-32:
47. Հայոց երեք արքայազունների հասարակական ֆունկցիաների մասին, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», հատոր 3, Գյումրի, 2000, էջ 57-72: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2000/57.pdf>
48. Պետրոսյան Ս., Պետրոսյան Լ., Հովհաննես-Սմբատի թագավորության երեք բաղադրամասերի շուրջ, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», հատոր 3, Գյումրի, 2000, էջ 80-91:
<http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2000/80.pdf>
49. Պետրոսյան Ս., Սեբաստիայի Մայր դիցուհին և նրա ուղեկից գույզը, «Հայոց սրբերը և սրբավայրերը. ակունքները, տիպերը, պաշտամունքը», ՀՀ ԳԱԱ ՀԱԻ, Երևան, 2001, էջ 125-133:

50. Պետրոսյան Ս., Ո՞վ էր Գրիգոր Լուսավորչին չարչարողը (Տրդատ Արշակունին, թե՞ Ներսէս Մասանյանը), ՊԲՀ, 2001, թիվ 3, էջ 31-48: <https://arar.sci.am/dlibra/publication/-192391/edition/174774/content>
51. Պետրոսյան Ս., Տարբանի կերպարի պատմական հենքն ու միջավայրը, «Քրիստոնեության 1700-ամյակին նվիրված ԳՊՄԻ հանրապետական գիտական նստաշրջանի զեկուցումների հիմնադրույթներ», Երևան, 2001:
52. Պետրոսյան Ս., Պետրոսյան Ծ., Հնագույն Շոփքի դիցական գլխավոր եռյակի շուրջ, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», հատոր 4, Գյումրի, 2001, էջ 79-96: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2001/79.pdf>
53. Պետրոսյան Ս., Մուրսիլի I-ի արևելյան արշավանքի երթուղին, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», հատոր 4, Գյումրի, 2001, էջ 53-61: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2001/53.pdf>
54. Պետրոսյան Ս., «Մուշեղ» անվան նախնական բնույթի պարզաբանման փորձ, ՇՊՄԺ հանրապետական V գիտաժողովի զեկուցումների հիմնադրույթներ, Գյումրի, 2002, էջ 28-30: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/shpmzh/2002/5%20gitagoxovi%20nyuter.pdf>
55. Պետրոսյան Ս., Ասուվա երկիրը և գույզ առաջնորդների սոցիալական ինստիտուտը, ՊԲՀ, 2002, թիվ 3, էջ 261-276: <https://arar.sci.am/dlibra/publication/192503/edition/174881/content>
56. Պետրոսյան Ս., Եռյակ բնակավայրերի համակարգը Ախուրյանի ավազանում, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», հատոր 5, Գյումրի, 2002, էջ 5-14: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2002/5.pdf>
57. Պետրոսյան Ս., Զուգահեռ կերպարներ հայաստանի դիցարանում և «Մասնա ծոերում», «Հայոց հին պատմության հիմնահարցեր. հայկական լեոնաշխարհը հայոց և համաշխարհային քաղաքակրթության բնօրրան», ՀՀ ԳԱԱ ՊԻ, զեկուցումների հիմնադրույթներ, Եր., 2003, էջ 15-16:
58. Պետրոսյան Ս., Հին հայոց խաղողագործ աստվածը, «Հայոց հին պատմության հիմնահարցեր. հայկական լեոնաշխարհը հայոց և համաշխարհային քաղաքակրթության բնօրրան», ՀՀ ԳԱԱ ՊԻ, զեկուցումների հիմնադրույթներ, Եր., 2003, էջ 47-48:
59. Պետրոսյան Ս., Միսակ և Նոյ նահապետների մասին հայկական ավանդությունների պատմական հենքը, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», հատոր 6, Գյումրի, 2003, էջ 5-16: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2003/001.pdf>
60. Պետրոսյան Ս., Հնագույն Հայաստանի գլխավոր աստվածությունների շուրջ, «Հայաստանի էկոլոգիական հանդես», Տաթև գիտակրթական համալիր, 2, 2003, էջ 125-133:
61. Պետրոսյան Ս., Մամուխայի Մայր դիցուհու պաշտամունքի ակունքները, ՊԲՀ, 2004, թիվ 1, էջ 160-174: <https://arar.sci.am/dlibra/publication/192647/edition/175017/content>
62. Պետրոսյան Ս., «Մասնա ծոերի» և «Վիպասանքի» զուգահեռ եռյակների շուրջ, «Հայկական «Մասնա ծոեր» էպոսը և համաշխարհային էպիկական ժառանգությունը», ՀՀ ԳԱԱ Մ.Արեղյանի անվան գրականության ինստիտուտ, Հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտ, ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի գործերով Հայաստանի ազգային հանձնաժողով, Երևան, 2004, էջ 68-75:

63. Պետրոսյան Ս., Արևի աստծու ՍԻՏԻՆԻ քաղաքը և մակդիրները, ՇՊՄԺ հանրապետական 6-րդ գիտ. նստաշրջանի նյութեր, Գյումրի, 2004, էջ 15-18: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/shpmzh/2004/6%20gitagoxovi%20nyuter.pdf>
64. Պետրոսյան Ս., Վանյան աստվածությունների երկրորդ գույզը, ՇՊՄԺ հանրապետական 6-րդ գիտ. նստաշրջանի նյութեր, Գյումրի, 2004, էջ 18-21: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/shpmzh/2004/6%20gitagoxovi%20nyuter.pdf>
65. Պետրոսյան Ս., Հին հայոց խաղողագործ աստվածը, «Հայկական լեռնաշխարհը հայոց և համաշխարհային քաղաքակրթության բնօրրան», ՀՀ ԳԱԱ ՊԻ, Եր., 2004, էջ 158-164:
66. Պետրոսյան Ս., Ալնիունու քաղաքի և Արևաստծու դերը վաղ Ուրարտուի կրոնական քաղաքականության մեջ, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», **հատոր 7, Գյումրի, 2004, էջ 11-18:** <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2004/02.pdf>
67. Պետրոսյան Ս., Եղեռն՝ նաև պատմագիտության բնագավառում («օտարված» Ուրարտուի հարցի շուրջ), «Մեծ եղեռն 90», ԳՊՄԻ հանրապետ. գիտ. նստաշրջանի նյութեր, Գյումրի, 2005, էջ 147-155:
68. Պետրոսյան Ս., Ուրարտական մեհենագրության մի պատասխիկի վերծանման փորձ, «Հայոց գրերի գյուտի 1600-ամյակին նվիրված ԳՊՄԻ հանրապետ. գիտ. նստաշրջանի նյութերի ժողովածու», Գյումրի, 2005, էջ 95-100:
69. Պետրոսյան Ս., Արևի աստվածը վաղ Ուրարտուի կրոնական քաղաքականության մեջ, ՊԲՀ, 2005, թիվ 3, էջ 232-247: <https://arar.sci.am/dlibra/publication/192816/-edition/175179/conent>
70. Պետրոսյան Ս., Տիգրան Մեծի որդիները եռադասության տեսանկյունից, «Տիգրան Մեծ. գահակալության 2100 ամյակ», Միջազգային գիտաժողովի զեկուցումների հիմնադրույթներ, Աշտարակ, 2005, էջ 68-70:
71. Պետրոսյան Ս., Հայոց հնագույն կառքերի, կառավարների և կառամարտիկների մասին, «Հայկական լեռնաշխարհը հայոց և համաշխարհային քաղաքակրթության բնօրրան», Գիտաժողով II, ՀՀ ԳԱԱ ՊԻ, Եր., 2005, էջ 25-26:
72. Պետրոսյան Ս., Հին հայոց Արևաստծու *Սես-//Վեհ մակդիրը և սրբավայրերը, «Հայկական լեռնաշխարհը հայոց և համաշխարհային քաղաքակրթության բնօրրան», Գիտաժողով II, ՀՀ ԳԱԱ ՊԻ, Եր., 2005, էջ 28:
73. Պետրոսյան Ս., Վաղուրարտական դիցարանի գլխավոր եռյակը (Ուլբե՞ր են Բուդինի հավաքածուի ընծայական թիթեղին պատկերված աստվածները), ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», **հատոր 8, Գյումրի, 2005, էջ 30-37:** <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2005/03.pdf>
74. Պետրոսյան Ս., Դրախտի գետերի և Խավիլա, Քուշ երկրների տեղադրության շուրջ, ՊԲՀ, 2006, թիվ 2, էջ 237-255: <https://arar.sci.am/dlibra/publication/192893/edition/175-252/content>
75. Պետրոսյան Ս., Պետրոսյան Ծ., Արտամետի հին աստվածությունները, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», **հատոր 9, Գյումրի, 2006, էջ 24-31:** <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2006/04.pdf>
76. Պետրոսյան Ս., Հացահատիկի ուրարտական աստվածությունները, նույն տեղում, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», **հատոր 9, Գյումրի, 2006, էջ 5 - 12:** <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2006/01.pdf>

77. Պետրոսյան Ս., Եռադասության մի դրսևորում Ուրարտուի զինված ուժերում, «ԳՊՄԻ հանրապետ. նստաշրջանի նյութեր՝ նվիրված ՀՀ անկախության 15-ամյակին», Գյումրի, 2006, էջ 192-197:
78. Պետրոսյան Ս., Պետրոսյան Լ., Հայոց Արշամ թագավորը (գործունեության ուրվագիծ), «ԳՊՄԻ հանրապետ. գիտ. նստաշրջանի նյութեր՝ նվիրված ՀՀ անկախության 15-ամյակին», Գյումրի, 2006, էջ 198-201:
79. Պետրոսյան Ս., Գյումրու ուրարտական գոտու բեկորի մեհենագիրը, ՇՊՄԺ հանրապետական յոթերորդ գիտական նստաշրջանի նյութեր, Գյումրի, 2007, էջ 43-50:
80. Պետրոսյան Ս., *Աս* արմատով բառերի պաշտամունքային բնույթի մասին, ՇՊՄԺ հանրապետական յոթերորդ գիտական նստաշրջանի նյութեր, Գյումրի, 2007, էջ 60-66: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/shpmzh/2007/7%20gitagoxovi%20nyuter.pdf>
81. Պետրոսյան Ս., Անձավի ուրարտական վահանի առյուծների զույգը, ՊԲՀ, 2007, թիվ 1, էջ 262-273: <https://arar.sci.am/dlibra/publication/192964/edition/175319/content>
82. Պետրոսյան Ս., Հնդեվրոպական-հայկական բաղադրատարրը «Գիլգամեշ» դյուցազնավեպում, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», **հատոր 10, Գյումրի, 2007, էջ 32-42:** <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2007/05.pdf>
83. Պետրոսյան Ս., Մի քանի փողային նվագարանների հայկական անունների մասին, «Արվեստ և Ժամանակ», Գյումրի, 2007, թիվ 2-3, էջ 14-18:
84. Պետրոսյան Ս., «Գորգի, Բանան և Դավիթ» եռյակը՝ եռադասության տեսանկյունից, «ԳՊՄԻ հանրապետական գիտական նստաշրջանի նյութերի ժողովածու», Գյումրի, 2008, էջ 166-170:
85. Պետրոսյան Ս., Մի զարմանալի անտեղյակության առթիվ, ՊԲՀ, 2008, թիվ 1, էջ 306-307: <https://arar.sci.am/dlibra/publication/193083/edition/175431/content>
86. Պետրոսյան Ս., Կրկին «Վահագնի երգի» մասին, «Արվեստ և Ժամանակ», Գյումրի, 2008, թիվ 1-2, էջ 55-58:
87. Պետրոսյան Ս., «Գիլգամեշը և Խուլուպպու ծառը» վիպերգի հնդեվրոպական-հայկական բաղադրատարրը, ՊԲՀ, 2008, թիվ 3, էջ 172-184: <https://arar.sci.am/dlibra/publication/193129/edition/175475/content>
88. Պետրոսյան Ս., Հացազգիների մշակության արտացոլումը Բարշամի պաշտամունքում, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», **հատոր 11, Գյումրի, 2008, էջ 81-89:** <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2008/10.pdf>
89. Պետրոսյան Ս., Պատմականը՝ Զարմայր նահապետի մասին ավանդազրույցում, «ԳՊՄԻ հանրապետական գիտական նստաշրջանի նյութեր», պրակ 2, Գյումրի, 2009, էջ 28-32:
90. Պետրոսյան Ս., «Արարատյան դրախտը» սեպագիր աղբյուրներում, ՊԲՀ, 2009, թիվ 2-3, էջ 249-261: <https://arar.sci.am/dlibra/publication/193299/edition/175640/content>
91. Պետրոսյան Ս., Հարվածային մի քանի նվագարանների անունների շուրջ, «Արվեստ և Ժամանակ», 2009, թիվ 1-2, էջ 55-58:
92. Պետրոսյան Ս., Մի ժայռապատկերի մեհենագրության վերծանման փորձ, «ԳՊՄԻ հանրապետական գիտական նստաշրջանի նյութեր», Գյումրի, 2009, էջ 112-116:
93. Պետրոսյան Ս., Ուրմե և Արխի երկրների տեղորոշման շուրջ, «ՎՊՄԻ գիտ. նստաշրջանի նյութեր», Վանաձոր, 2009, էջ 86-93:
94. Պետրոսյան Ս., Պետրոսյան Լ., Սեպագրային Durubani/հայերեն տորքան, «ՎՊՄԻ գիտ. նստաշրջանի նյութեր», Վանաձոր, 2009, էջ 65-70:

95. Պետրոսյան Ս., Մի ժայռապատկերի մեկնաբանման և պատկերագրության վերծանման փորձ, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», **հատոր 12, Երևան, 2009**, էջ 63-71: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2009/09.pdf>
96. Պետրոսյան Ս., Պետրոսյան Լ., Արարատի, Արագածի և մոտակա լեռների սեպագրային անունների շուրջ, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», **հատոր 12, Երևան, 2009**, էջ 52-62: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2009/08.pdf>
97. Պետրոսյան Ս., Հայկական լեռնաշխարհի տեղը Էնլիլ և Էնկի աստվածների պաշտամունքում, ՇՊՄԺ միջազգային 8-րդ գիտ. նստաշրջանի նյութեր, Գյումրի, 2010, էջ 58-65: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/shpmzh/2010/8%20gitagoxovi%20nyuter.pdf>
98. Պետրոսյան Ս., Պետրոսյան Լ., Կարմիրբլուրյան ^ԲAMAR.UTU և Կուեռա-Կուառ աստվածությունների առնչությունների մասին, ՇՊՄԺ միջազգային 8-րդ գիտ. նստաշրջանի նյութեր, Գյումրի, 2010, էջ 65-71 <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/shpmzh/2010/8%20gitagoxovi%20nyuter.pdf>
99. Պետրոսյան Ս., Արարատյան լեռների հին անունների և անվանադիրների մասին, ՊԲՀ, 2010, թիվ 3, էջ 220-227: <https://arar.sci.am/dlibra/publication/193411/edition/175747/content>
100. Պետրոսյան Ս., Քոչարի պարի ծիսական հենքը, «Արվեստ և ժամանակ. հայացք Գյումրուց», Գյումրի, 2010, թիվ 1-2, էջ 25-29:
101. Պետրոսյան Ս., Արամանյակի որդիները և նրանց տիրույթները եռադասության տեսանկյունից, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», **հատոր 13, Երևան, 2010**, էջ 24-32: http://www.shirakcenter.sci.am/11_2010.html
102. Պետրոսյան Ս., Տիգրան Մեծի որդիները եռադասության տեսանկյունից, «Տիգրան Մեծի գահակալության 2100-ամյակին նվիրված միջազգային գիտաժողովի նյութերի ժողովածու (2005թ.)», Եր., 2011, էջ 44-48:
103. Պետրոսյան Ս., Մովսես Խորենացին՝ Հայաստանում սեպագրության հայտնվելու ժամանակի մասին, «ՎՊՄԻ գիտաժողովի նյութեր. Մովսես Խորենացու ծննդյան 1600-ամյակին նվիրված հանրապետական գիտաժողով (25 նոյեմբերի 2010թ.)», Վանաձոր, 2011, էջ 57-66:
104. Պետրոսյան Ս., Արարատյան լեռների հին անունների մասին, ԳՊՄԻ գիտ. նստաշրջանի նյութեր (նվիրվում է Հ. Աճառյանի ծննդյան 135-ամյակին, Գյումրի, 5-6 մայիսի, 2011), Գյումրի 2011, էջ 3-11:
105. Պետրոսյան Ս., Թեշուբի հայկական մակդիրները գահանուններում, ԳՊՄԻ գիտ. նստաշրջանի նյութեր (նվիրվում է Հ. Աճառյանի ծննդյան 135-ամյակին, Գյումրի, 5-6 մայիսի, 2011), Գյումրի 2011, էջ 12-22:
106. Պետրոսյան Ս., Հայ-շումերական առասպելաբանական աղերսների շուրջ, ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», **հատոր 14, Երևան, 2011**, էջ 5-16: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2011/01.pdf>
107. Պետրոսյան Ս., Պետրոսյան Լ., Անին և Երվանդունիները, ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», **հատոր 14, Երևան, 2011**, էջ 5-16: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2011/03.pdf>
108. Պետրոսյան Ս., Պետրոսյան Լ., Անին և Երվանդունիները, ՀՀ ԳԱԱ ՊԻ միջազգային գիտաժողով, «Հայաստանի քաղաքակրթական ավանդը Մետաքսի ճանապարհի պատմության մեջ» (21-23 նոյեմբերի, 2011թ.), Եր. , 2012, էջ 46-58:

109. Պետրոսյան Ս., Վեդուրի-Էթիունիի պաշտամունքի, դրա դրսևորումների և էթնիկական հենքի մասին «Ալբանիա-Ադուանք-Առան. էթնո-քաղաքական պատմության և քրիստոնեական մշակույթի հիմնախնդիրներ» միջազգային գիտաժողով, (17-18 հոկտեմբերի, 2012)
110. Պետրոսյան Ս., Գեղամի, Սիսակի և Վեդուրի-Էթիունի ցեղախմբի պաշտամունքի մասին, ՀՀ ԳԱԱ, ԵՊՀ, միջազգային գիտաժողովի՝ «Հայկազունիներ. առասպել և պատմություն». զեկուցումների դրույթներ, Եր., 2012, էջ 87-90:
111. Պետրոսյան Ս., Ամպրոպի աստծու մակդիրները գահանուններում, ՎՊՄԻ, միջազգային գիտաժողովի նյութեր (նվիրված հայ գրատպության 500-ամյակին), Վանաձոր, 2012, էջ 3-12:
112. Պետրոսյան Ս., Քսենոփոնյան «Հնդիկ»-ի թագավորությունը և սեպագրային էթիունին, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», **հատոր 15, Երևան, 2012, էջ 5-12:**
<http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2012/01.pdf>
113. Պետրոսյան Ս., Պատմական ու առասպելաբանականը Վարդգես Մանուկի ավանդազրույցում, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», **հատոր 15, Երևան, 2012, էջ 27-31:**
<http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2012/04.pdf>
114. Պետրոսյան Ս., Սևանա լճի պաշտամունքը և դրա հետևանք տեղանունները, ՀՀ ԳԱԱ հայագիտական միջազգային երկրորդ համաժողով «Հայագիտությունը և արդի ժամանակաշրջանի մարտահրավերները» խորագրով, 17-19 հոկտ., 2013թ., զեկուցումների հիմնադրույթներ, էջ 101:
115. Պետրոսյան Ս., Սեպագրային ՍԻՐՈՒ(Կ)Ի երկրի տեղադրության շուրջ, «Պատմամշակութային ժառանգություն և արդիականություն». միջազգային գիտաժողով (Գյումրի, 4-6 հոկտ. , 2013թ.), Գյումրի, 2013, էջ 116-118, զեկուցումների հիմնադրույթներ:
116. Պետրոսյան Ս., Մասիսը և Արտավազդի առասպելը (հայ-շումերական պատմամշակութային փոխառնչությունների պատմությունից, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», **հատոր 16, Երևան, 2013, էջ 5-14:**
<http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2013/01.pdf>
117. Պետրոսյան Ս., Զարմայր նահապետի և «Քաղդէացոց» արքայացանկի շուրջ, ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», Գյումրի, 2014, հ. 17, էջ 58-69:
<http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/ashkhatakazm/s.petrosyan/hator%2017.pdf>
118. Պետրոսյան Ս., Հայկական լեռնաշխարհի հնագույն կառքերի և կառամարտիկների մասին, «Վեմ» համահայկական հանդես, Եր., 2014, N 4, հոկտեմբեր-դեկտեմբեր, էջ 26-39
<https://ru.scribd.com/document/408412917/03-%D5%8A%D5%A1%D5%BF%D5%B4%D5%B-8%D6%82%D5%A9%D5%B5%D5%B8%D6%82%D5%B6-2014-4>
119. Պետրոսյան Ս., Շիրակի հնագույն շրջանի պատմության հիմնահարցերը նոր մեկնաբանությամբ, «Շիրակի պատմամշակութային ժառանգության ուսումնասիրություն» երիտասարդ պատմաբանների հանրապետական ամառային դպրոց, Գյումրի, 18-24 օգոստոսի, 2014, Գյումրի, 2014, էջ 50-54:
<http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/eritasard%20dproc/2014/002.pdf>
120. Պետրոսյան Ս., Quria երկրները և հին հայոց մատովակները, ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», Գյումրի, 2015, N XVIII, էջ 51-61:
<http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2015/04.pdf>

121. Պետրոսյան Ս., «Իծագրեր»-ժայռապատկերները քարայծի և դիցայծի պաշտամունքի տեսանկյունից, ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», Գյումրի, 2015, N XVIII, էջ 83-96, <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2015/07.pdf>
122. Petrosyan S., “The peak of Earth”: Cradle of the Indo-European and Sumerian Storm God//Հնդեվրոպական և շումերական հողմի աստծու բնօրրանը՝ «Կատար Երկրի», “Fundamental armenology” electronic journal, History, 2015, N 2. <http://www.fundamentalarmenology.am/datas/pdfs/209.pdf>
123. Պետրոսյան Ս., Պատմությունն ու առասպելը Սինամ թագավորի վիպական կերպարում, «ՎԷՄ» համահայկական հանդես, Եր., 2016, N 1, հունվար-մարտ, էջ 19-30: http://vemjournal.org/wp-content/uploads/2018/11/01_2016_Sargis_G_Petrosyan.pdf
124. Պետրոսյան Ս., Արատտա երկրանվան և նրան ծնունդ տված պատմամշակութային միջավայրի մասին, «Հանդես ամսօրեայ», Վիեննա-Երևան, 2016, թիվ 1-12, էջ 2-19: [http://tert.nla.am/archive/NLA%20AMSAGIR/Handesamsorya/2016\(1-12\).pdf](http://tert.nla.am/archive/NLA%20AMSAGIR/Handesamsorya/2016(1-12).pdf)
125. Պետրոսյան Ս., Պետրոսյան Լ., Շիրակում և Վանանդում օձի և օձամանուկի պաշտամունքի շուրջ, Լ. Պետրոսյանի համահեղինակությամբ, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», Գյումրի, 2016, հ. 19, էջ 150-158: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2016/19.pdf>
126. Պետրոսյան Ս., Պետրոսյան Լ., Շիրակում և Վանանդում օձի և օձամանուկի պաշտամունքի շուրջ, «ՇՊՄԺ. հայագիտության արդի հիմնահարցեր», 9-րդ միջազգային գիտաժողով, (Գյումրի, 24-25 սեպտեմբերի, 2016), Եր., 2016, էջ 213-215 գեկուցումների հիմնադրույթներ: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2016/19.pdf>
127. Պետրոսյան Ս., Հնդեվրոպական և շումերական Հողմի աստծու բնօրրանը, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», Գյումրի, 2016, հ. 19, էջ 52-61 <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2016/07.pdf>
128. Պետրոսյան Ս., Ներգալ - U.GUR առասպելաբանական կերպարի հենքի մասին, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», 2017, N 20, էջ 28-40: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2017/04.pdf>
129. Պետրոսյան Ս., Ընձառյուծը որպես արքայի խորհրդանիշ, «ՎԷՄ» համահայկական հանդես, Եր., 2017, N 2, ապրիլ-հունիս, էջ 101-117: http://vemjournal.org/wp-content/uploads/2018/11/17_Sargis_G_Petrosyan.pdf
130. Պետրոսյան Ս., Այծապաշտության հետքերը այբուբեններում, «Հանդես ամսօրեայ», Վիեննա-Երևան, 2017, N 1-12, էջ 443-462: [http://tert.nla.am/archive/NLA%20AMSAGIR/Handesamsorya/2017\(1-12\).pdf](http://tert.nla.am/archive/NLA%20AMSAGIR/Handesamsorya/2017(1-12).pdf)
131. Պետրոսյան Ս., Սեպագրային ՍԻՂԻՐՍ(Ի)Ի երկրի տեղադրության շուրջ, ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», Գյումրի, 2018, N XXI, էջ 50-59: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2018/21%20p/06%20%D5%8D%D5%A1%D6%80%D5%A3%D5%AB%D5%BD%20%D5%8A%D5%A5%D5%BF%D6%80%D5%B8%D5%BD%D5%B5%D5%A1%D5%B6.pdf>
132. Պետրոսյան Ս., Սևանա լճի պաշտամունքը և դրա հետևանք տեղանունները, «ՎԷՄ» համահայկական հանդես, Եր., 2018, N 2, ապրիլ-հունիս, էջ 30-43: http://vemjournal.org/wp-content/uploads/2018/11/VEM-02-2018-Badmoutyun_1.pdf
133. Պետրոսյան Ս., «Արմենոսի առասպելի» և Արամանյակի ավանդազրույցի պատմական հենքը, «ՎԷՄ» համահայկական հանդես, Եր., 2018, N 3, հուլիս-սեպտեմբեր, էջ 43-64, http://vemjournal.org/wp-content/uploads/2018/11/03_2018_43.pdf

<content/uploads/2022/05/03-%D5%8A%D5%A1%D5%BF%D5%B4%D5%B8%D6%82%D5%A9%D5%B5%D5-%B8%D6%82%D5%B6-2022-1.pdf>

145. Պետրոսեան Ս., Հնագոյն Բզնունիքի արտօնեալ դասերի եւ պաշտամունքի մասին, «Հայկազեան հայագիտական հանդէս», 2022, հտր. 42/1, էջ 433-463: